

Pensioenkosten en -premies transparant gemaakt

De hierna volgende schematische weergave van de tariefstructuur van collectief pensioen, is niet tot in details volledig, maar geeft wel een over all compleet beeld hoe de kostprijs van pensioen is opgebouwd en ‘welke waar’ je voor het geld krijgt. Daarmee vergroot dit schema de inzichtelijkheid voor adviseur en klant en biedt het houvast om de offertes van verschillende pensioenaanbieders te vergelijken.

Schema: Tariefstructuur Collectief Pensioen

Kostensoort	Toelichting	Wat kost het?	Wat krijg ik?
STERFTE			
Sterftetafel	In sterftetafels zijn de levensverwachtingen op elke leeftijd terug te vinden. De meest recente sterftetafel in Nederland is die van GBM/GBV 2005-2007, die is vastgesteld door het Actuariel Genootschap. De sterftetafels spelen voor DC-regelingen in de opbouwfase uitsluitend een rol om te bepalen hoeveel deelnemers de pensioengerechtigde leeftijd halen	Omdat vrijwel zonder uitzondering in de markt voor rechtstreeks verzekerde pensioenen van dezelfde sterftetafels wordt uitgegaan, is op basis van sterfte geen sprake van concurrentie	Gelet op de (sterk) gestegen levensverwachtingen gedurende de laatste decennia, leiden de nieuwste sterftetafels tot een hogere kostprijs voor het ouderdomspensioen.
INTREST			
Rekenrente	Fictief rendementspercentage dat het belegde pensioenvermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst. Bij de berekening van contante waarden van toekomstige betalingen wordt van dit rendementspercentage uitgegaan. Willen we premie-overeenkomsten vergelijken met uitkeringsovereenkomsten, dan hanteren we voor DC in de opbouwfase eveneens een rekenrente van 3%	Het percentage voor rechtstreeks verzekerde regelingen bedraagt 3%. Pensioenfondsen rekenen met 4%.	Hoe lager de rekenrente, hoe hoger de kostprijs voor pensioen zal zijn. Een effect dat in veel winstdelingssystemen weer geheel of gedeeltelijk ‘goed’ gemaakt wordt (afhankelijk van de winstdelingsvorm en de aanwending van de winst voor premieverlaging; indexatie; pensioenverhogingen of anderszins)
Aannemende dat aanbieders van rechtsreeks verzekerde pensioenregelingen uitgaan van de meest moderne sterftetafels en een rekenrente van 3%, zal de prijsconcurrentie zich niet afspelen op de componenten ‘sterfte’ en ‘rekenrente’. Blijft over: concurrentie op kostencomponenten. De praktijk wijst uit dat de prijsconcurrentie zich inderdaad grotendeels op dit vlak afspeelt.			
Aanvullende verzekeringen	Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none"> Arbeidsongeschiktheidsrentes Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid 	De premie (uitgedrukt in een % van de jaarpremie) is sterk afhankelijk van de verzekeringsvoorwaarden. Denk daarbij vooral aan wel/niet staffelvolgend en het aantal klassen die het vrijstellingspercentage bepaalt.	Een staffelvolgende variant (bij DC) is voor de werknemer uiteraard de betere keuze. Dit geldt ook voor een 7-klassen-ipv een 3-klassensysteem. De premiepercentages zijn echter ook navenant hoger.
KOSTEN			
<ul style="list-style-type: none"> Administratiekosten 	Dit zijn kosten waaruit de pensioenuitvoerder/-verzekeraar	Uitgedrukt in een percentage van de	Naast het in standhouden van de regeling, zijn de

	<p>het in stand houden; aanpassen en actualiseren van de pensioenen betaalt. De kosten zijn ook nodig om alle andere handelingen gedurende de contractperiode te verrichten in het traject van informeren en adviseren tot aan contracteren en beheren.</p>	<p>jaarpremie. Vaak wordt voor standaardregelingen en/of grote contracten een omvangkorting verleend.</p>	<p>meest in het oogspringende zichtbare zaken die uit deze kostenpost betaald worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • UPO's • Overeenkomsten • Reglementen • Aanpassingen aan salarismutaties • Waarde-overdrachten • Startbrief
<ul style="list-style-type: none"> • Beleggingskosten en Aan- & Verkoopkosten • Management-fee 	<p>In DC-regelingen (op basis van beleggen) worden behalve kosten door de verzekeraar ook kosten in rekening gebracht voor beleggen, en wordt een management fee voor de vermogensbeheerder gevraagd.</p>	<p>De hoogte van de kosten wisselen sterk per vermogensbeheerder. Over het algemeen kan gesteld worden dat voor vastrentende fondsen de laagste en voor aandelenfondsen de hoogste kosten in rekening worden gebracht</p>	<p>Goeddeels worden de kosten gemaakt voor het vermogensbeheer en de uit de wet voortvloeiende informatie-, publicatie- en zorgplicht jegens de belegger/deelnemer. De uitgebreidere informatie- en publicatieplicht die de toezichthouder vereist voor bancaire fondsen, maakt dat deze fondsen doorgaans een hogere kostenopslag kennen dan unit linked fondsen</p>
<ul style="list-style-type: none"> • KRG/KVB <p><i>Uitsluitend voor uitkeringsovereenkomsten!</i></p>	<p>Kosten Vermogensbeslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het betreft hier een vergoeding aan de pensioenverzekeraar die wettelijk geacht wordt ene solvabiliteitsmarge op het eigen vermogen aan te houden die hem in bepaalde gevallen belet om kansen op de beleggingsmarkten te benutten <p>Kosten Rente Garantie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het betreft hier een vergoeding aan de pensioenverzekeraar voor het feit dat deze gedurende de volledige contractperiode garanties afgeeft omtrent de gehanteerde rente en sterftetafels 	<p>De hier genoemde vergoedingen aan de verzekeraar zijn meestal uitgedrukt in een promillage van de pensioenreserve. Ook is het mogelijk deze kosten 'af te kopen' in de vorm van een vast percentage van de jaarlijkse premie</p>	<p>Het betreft hier kosten om bepaalde garanties te kunnen afgeven. In essentie betreft het hier de overdracht van langlevens- en renterisico's. In deze kosten komt daarom ook het essentiële verschil met DC-regelingen (waarvoor geen KRG/KVB verschuldigd is) tot uiting: een zuivere DC-regeling dekt in de opbouwfase niet het langlevensrisico en geeft ook geen rentegarantie af gedurende de uitkeringsfase (*). Bij overigens gelijke uitgangspunten en rekenmethodiek, is dus een eenheid OP in een DC regeling per definitie 'goedkoper', omdat essentiële garanties niet afgegeven worden</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Excasso-kosten 	<p>Deze kosten worden aangewend voor de uitbetaling van ingegane pensioenen. Dus: zeg maar 'kosten voor betalingsverkeer. Excassokosten worden niet in rekening gebracht bij DC-</p>	<p>De kosten worden uitgedrukt in een percentage van de premie</p>	

	regelingen (*)		
<ul style="list-style-type: none"> Uitbetalingskosten 	Ongeacht het tijdstip van overlijden van de pensioengerechtigde binnen de uitbetalingstermijn, wordt de volledige laatste pensioentermijn uitbetaald. Uitbetalingskosten worden niet in rekening gebracht bij DC-regelingen (*)	De kosten (feitelijk een premie voor een extra risico) worden uitgedrukt in een promillage van de premie	De (erfgenamen van de) pensioengerechtigde ontvangt ook in geval van overlijden aan het begin van de uitbetalingstermijn, de gehele pensioentermijn.
<ul style="list-style-type: none"> Provisie 	In het tarief verwerkte provisie voor bemiddeling	Over het algemeen een percentage (2-3) van de jaarpremie.	De adviseur betaalt hier zijn service, advies en bemiddeling uit. Omzet voor adviseur.
Extra kosten	Niet in het tarief verwerkte kosten. Dan wel bewust buiten het tarief geplaatste verrichtingen om de jaarpremie (optisch) te verlagen.	Kosten worden in rekening gebracht op basis van: <ul style="list-style-type: none"> Naverrekening/ Nacalculatie Verrichtingentarief Abonnement Nota's 	Met enige regelmaat worden de kosten voor waardeoverdracht buiten de jaarpremie om extra in rekening gebracht. Het percentage voor de administratiekosten die in de jaarpremie verwerkt is, kan dan weliswaar omlaag, maar de vraag is of een apart tarief van bijv. euro 200 per waardeoverdracht (voor de werkgever) voordeliger uitpakt
(*) Voor het te verzekeren NP (Nabestaandenpensioen) gelden deze opslagen weer wel: immers hier is sprake van zowel rentegaranties als risico-overdracht. Vaak zien we in DC-offertes dan ook een aparte kostenopstelling voor het NP.			

Toelichting

Het schema is – op hoofdlijnen – compleet. Dat wil zeggen dat alle premiecomponenten, oftewel: alle prijsbepalende factoren, in het schema passen. Om te voorkomen dat we appels met peren vergelijken, dienen we in alle gevallen, alle kosten die in een offerte vermeld zijn, maar ook die niet vermeld cq gespecificeerd zijn (!) in dit schema een plaats te geven. Doen we dit zorgvuldig dan snijdt het mes voor de adviseur aan twee kanten (richting klant en richting aanbieder), en zijn de voordelen drieledig:

- Naar de klant/werkgever toe kunnen we duidelijk maken welke kosten een pensioenregeling met zich meebrengt en welke tegenprestaties de werkgever voor deze in rekening te brengen kosten kan terugverwachten;
- Naar de pensioenverzekeraar toe, kunnen we aangeven hoe zijn offerte zich verhoudt tot andere aanbieders zonder dat we appels met peren aan het vergelijken zijn. Dat maakt voor beide partijen (adviseur en aanbieder) de onderhandelingspositie objectief, meetbaar en helder. Het positieve effect kan zijn dat onderhandelingen ook over de zaak zelf gaan en niet beïnvloed hoeven te worden door emoties of boterzachte aannames in de trant van 'te duur', niet concurrerend genoeg, etc.
- De kwaliteit-/prijsverhouding van de offerte valt af te meten aan de prijs die voor elke component gevraagd wordt in relatie tot de kwaliteit van de verzekeringsprestatie die er tegenover staat.

Twee voorbeelden:

- een relatief laag percentage voor premievrijstelling bij invaliditeit valt direct te adresseren in de juiste kolom van het schema en is in veel gevallen terug te voeren op een mindere verzekeringsprestaties (bijvoorbeeld niet in plaats van wel staffelvolgend);
- een ‘kostenbewuste keuze’ van een werkgever voor een DC-regeling valt niet alleen kwalitatief maar ook direct kwantitatief te duiden als een regeling die ‘goedkoper’ is vanwege een essentieel verschil in risico-overdracht. Bij DC-regelingen is in de opbouwfase het langlevenrisico niet gedekt. Dit kwalitatieve ‘gemis’ is direct in de prijs terug te vertalen in de vorm van het ontbreken van ene opslag voor KRG/KVB.